

Sygn. akt III AUa 433/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz SA Elżbieta Czaja (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2019 r. w Lublinie

sprawy Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 27 marca 2018 r. sygn. akt VIII U 2805/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz Z. P. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek Elżbieta Czaja

Sygn. akt III AUa 433/18

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 października 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił Z. P. prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu organ podał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 25-letniego stażu pracy i 15 - letniego okresu wykonywania stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Do ogólnego stażu pracy organ rentowy nie doliczył okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników od dnia 1 stycznia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1983 roku,

ponieważ wnioskodawca był zwolniony z opłacania składek na (...). Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył wnioskodawcy tylko okres od dnia 22 października 1984 roku do dnia 30 września 1986 roku z tytułu zatrudnienia w (...) w R..

Odwołanie od tej decyzji złożył wnioskodawca Z. P.. Wskazał w nim, że przez cały okres pracy w (...) i w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R. wykonywał prace wymienione jako prace w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 27 marca 2018 roku Sąd Okręgowy w Lublinie zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił Z. P. prawo do emerytury od(...).

Podstawą wyroku były następujące ustalenia:

Z. P. urodził się (...). W dniu 22 września 2017 roku złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniosek o ustalenie prawa do emerytury. Oświadczył w nim, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Do wniosku dołączył zaświadczenie wystawione przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 20 września 2017 roku, z którego wynika, że podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w okresie od dnia 1 stycznia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1983 roku i w tym okresie był zwolniony z opłacania składek na (...) jako młody rolnik.

W dniu 9 października 2017 roku wnioskodawca złożył do organu rentowego dwa świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach. Jedno z nich było wystawione przez Spółdzielnię Mieszkaniową (...) w R. i wynikało z niego, że wnioskodawca jest zatrudniony w tej Spółdzielni od dnia 5 lipca 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, a w okresie od dnia 5 lipca 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace niezautomatyzowanych palaczy i rusztowych kotłów parowych i wodnych typu przemysłowego wg wykazu A dział XIV poz. 1 stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1983 roku poz. 43. Drugie świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach zostało wystawione przez (...) Przedsiębiorstwo (...) w likwidacji w R.. Wskazano w nim, że wnioskodawca był zatrudniony w tym Przedsiębiorstwie w okresie od dnia 22 października 1984 roku do dnia 4 lipca 1990 roku, a w okresie od dnia 22 października 1984 roku do dnia 30 września 1990 roku stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace zbrojarskie i betoniarskie, czyli wykonywał prace wymienione w wykazie A dziale V poz. 4.

W oparciu o zgromadzone dokumenty organ rentowy wydał w dniu 26 października 2017 roku zaskarżoną decyzję, w której uwzględnił wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny staż ubezpieczeniowy w wymiarze 24 lat 6 miesięcy i 27 dni, w tym 21 lat 7 miesięcy i 14 dni okresów składkowych, 7 miesięcy i 19 dni okresów nieskładkowych i 2 lata 3 miesiące i 24 dni okresów uzupełniających. Organ rentowy stwierdził również, że w szczególnych warunkach wnioskodawca pracował jedynie w okresie od dnia 22 października 1984 roku do dnia 30 września 1990 roku.

W toku procesu wnioskodawca złożył dalsze dwa świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach. Były one wystawione przez Masę Upadłości (...) Spółkę z o.o. w L.. W jednym świadectwie wskazano, że wnioskodawca w okresie od dnia 14 sierpnia do dnia 28 sierpnia 1978 roku, a zatem przez 14 dni w (...) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w zakresie obsługi pieców grzewczych, młotów, pras, kuźniarek, walcarek obręczy i kół, walcarek gwintów i wiertel, ręcznej obróbki na gorąco oraz regeneracji oprzyrządowania kuźniczego wymienione w wykazie A, dziale III, poz. 14 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku, pracując na stanowisku kowala. W drugim świadectwie wskazano, że wnioskodawca w okresie od dnia 5 grudnia 1979 roku do dnia 22 maja 1980 roku, a zatem w wymiarze 5 miesięcy i 18 dni stale i w pełnym wymiarze wykonywał prace w zakresie obsługi walcarek i ciągarok oraz urządzeń pomocniczych w walcowni i ciągarni, które są wymienione w wykazie A, dziale III, poz. 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Organ rentowy odnosząc się do tych świadectw pracy podniósł, że stanowią one podstawę do zaliczenia okresów w nich zawartych do stażu pracy w szczególnych warunkach. Wątpliwości organu rentowego wzbudził tylko drugi z w/w okresów zatrudnienia, gdyż w świadectwie pracy wystawionym w dniu 20 marca 2000 roku wskazano, że okres

zatrudnienia wnioskodawcy kończył się w dniu 24 maja 1980 roku, a w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach data końcowa zatrudnienia wnioskodawcy została określona na dzień 22 maja 1980 roku.

Wnioskodawca Z. P. od dzieciństwa pracował w gospodarstwie rolnym należącym do jego rodziców w R., a w dniu 26 października 1978 roku został właścicielem tego gospodarstwa rolnego o pow. (...) ha. Wnioskodawca był właścicielem tego gospodarstwa i pracował w nim do 21 grudnia 2017 roku, gdy przekazał to gospodarstwo siostrzeńcowi. Jednocześnie wnioskodawca pracował zawodowo poza rolnictwem. W okresie od dnia 1 stycznia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1983 roku wnioskodawca podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników, ale był zwolniony z opłacania składek na (...) jako młody rolnik (zaświadczenie k. 10 a.e.).

Wnioskodawca od dnia 26 lutego 1981 roku posiada prawo jazdy kat. (...).

W dniu 11 maja 1981 roku został zatrudniony w Spółdzielni (...) w S. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierowcy ciągnika. Pracował w tym zakładzie pracy do dnia 15 października 1984 roku. W okresie tego zatrudnienia wnioskodawca nie korzystał z urlopu bezpłatnego. Wnioskodawca jeździł w tym okresie zatrudnienia ciągnikiem (...), wykonując różne prace rolnicze. Natomiast w okresie zimowym, tj. od grudnia do lutego wykonywał ciągnikiem prace transportowe, gdyż (...) wynajmował samochód wraz z kierowcą różnym podmiotom. Wnioskodawca woził mleko do zlewni do Ł. lub też paliwo z M. do zakładów. Zajmował się także odśnieżaniem dróg, czyli posypywał drogi piskiem z solą. Zdarzało się, że w okresie zimowym wnioskodawca zajmował się remontami ciągników, ale było to rzadko, gdyż przeważnie robili to starsi kierowcy, którzy mogli wtedy pracować w ogrzewanych warsztatach.

W dniu 22 października 1984 roku wnioskodawca został zatrudniony przez (...) Przedsiębiorstwo (...) w R. i pracował tam w pełnym wymiarze czasu pracy. W pierwszym okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, tj. od dnia 22 października 1984 roku do dnia 30 września 1986 roku wnioskodawca zajmował się produkcją betonu w betoniarni. Praca polegała na tym, że ładował żwir do wyciągarki, wciągał go do betoniarki, następnie mieszał w betoniarce. Warunki pracy były bardzo trudne, z uwagi na duże zapylenie i huk. W okresie od dnia 22 maja do dnia 26 maja 1985 roku odbywał kurs operatora średniego i lekkiego sprzętu budowlanego. Wnioskodawca odbył też kurs maszynisty ciężkich maszyn budowlanych i drogowych – ładowarki. Od dnia 1 października 1986 roku do końca okresu zatrudnienia, tj. do dnia 4 lipca 1990 roku wnioskodawca zajmował się obsługą koparko-ładowarki tzw. F., którą ładował kruszywo. Praca ta była wykonywana w pełnym wymiarze czasu pracy, także w okresie zimowym.

W okresie od dnia 5 lipca 1990 roku wnioskodawca rozpoczął pracę w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R.. Został zatrudniony tam w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomocnika palacza. Pracę wykonywał w systemie zmianowym, nabył uprawnienia do obsługi urządzeń, kotłów parowych i wodnych wraz z urządzeniami pomocniczymi, kotłów wodnych co do(...) i stacji uzdatniania wody. Spółdzielnia zatrudniała kilku palaczy i kilku pomocników palaczy. Każdy z nich wykonywał jednak takie same obowiązki. Zarówno palacze, jak i pomocnicy palaczy sypali opał do pieca (...) o szerokości rusztu 60-80 cm. Zarówno palacze, jak i pomocnicy palaczy zajmowali się obsługą pieca przemysłowego (...). Taką pracę wnioskodawca wykonywał stale do dnia 31 grudnia 1998 roku.

W ocenie Sądu zeznania przesłuchanych świadków H. M. W. M., J. P., K. S., R. T., M. J. i K. R., oraz wnioskodawcy zasługują na obdarzenie wiarą w całości, znajdują one potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych przez organ rentowy oraz Sąd.

Sąd zaznaczył, że w okresie zimowym nie były wykonywane prace w rolnictwie przy użyciu ciągnika, bowiem (...) wynajmowały w tym okresie ciągniki do wykonywania różnych prac transportowych.

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie wnioskodawcy jest zasadne.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęły okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia

prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem.

Z art. 32 ust. 2 tej ustawy wynika, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. W myśl postanowień art. 32 ust. 4 ustawy, wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cyt. rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Fakt, że wnioskodawca nie otrzymał od pracodawców prawidłowo wystawionych świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach za w/w okresy nie może niweczyć prawa wnioskodawcy do ubiegania się o wcześniejszą emeryturę. Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie, bowiem z treścią art. 473 k.p.c., stanowiącego, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Organ rentowy uznał, że okresy pracy wnioskodawcy w (...) od dnia 22 października 1984 roku do dnia 30 września 1986 roku, tj. w wymiarze 1 roku 11 miesięcy i 10 dni oraz w (...) od dnia 14 sierpnia do dnia 28 sierpnia 1978 roku w wymiarze 14 dni, a także od dnia 5 grudnia 1979 roku do dnia 22 maja 1980 roku, czyli w wymiarze 5 miesięcy i 18 dni należy zaliczyć do okresu pracy w warunkach szczególnych. Łącznie daje to okres 2 lat 5 miesięcy i 6 dni. Sąd podkreślił, że skoro w świadectwie pracy w szczególnych warunkach przyjęto datę 22 maja 1980 roku za datę zakończenia pracy wnioskodawcy w (...), to tę datę należy traktować jako datę zakończenia zatrudnienia wnioskodawcy, a nie datę 24 maja 1980 roku wskazaną w świadectwie pracy z 2000 roku.

Zdaniem Sądu, Z. P. w okresie zatrudnienia w Spółdzielni (...) od dnia 5 lipca 1990 roku do dnia 31 grudnia 1998 roku, a zatem przez 8 lat 5 miesięcy i 27 dni wykonywał prace nieautomatyzowane palaczy i rusztowych kotłów parowych lub wodnych typu przemysłowego wymienione w wykazie A dział XIV „Prace różne”, poz. 1 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż w tym czasie faktycznie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako palacz przy obsłudze kotłów przemysłowych typu (...). Po doliczeniu tego okresu praca wnioskodawcy w szczególnych warunkach wynosi 10 lat 11 miesięcy i 3 dni. Ponadto od dnia 1 października 1986 roku do dnia 4 lipca 1990 roku (czyli przez 3 lata 9 miesięcy i 4 dni) wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace maszynisty koparko-ładowarki tzw. F.. Prace te zostały zaliczone do wykonywanych w warunkach szczególnych w wykazie A dziale V „W budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych” poz. 3 - prace maszynistów

ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Suma tych wszystkich okresów to 14 lat 8 miesięcy i 7 dni. Zdaniem sądu, nie można pominąć okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) w S.. Zdaniem Sądu istnieją podstawy do zaliczenia wnioskodawcy pracy w (...) w okresie zimowym, gdy to wnioskodawca jako kierowca ciągnika przewoził różnego typu towary, jak też pracował przy odśnieżaniu, czyli sypał piasek z solą. Nie ulega przy tym wątpliwości, że okres zimowy to okres co najmniej od grudnia do lutego, czyli trzy miesiące. Z zeznań wnioskodawcy, jak i świadka H. M. wynika przy tym, że wnioskodawca w okresie zimowym pracował także przy remontach. Należy jednak zwrócić uwagę na tę część zeznań wnioskodawcy, w których podał on, że przeważnie jeździł w transporcie, gdyż tym zajmowali się młodszy kierowcy, a starsi pracowali w warsztacie. Na podstawie materiału dowodowego zebranego w sprawie Sąd przyjął za miarodajne, że co najmniej połowę okresu zimowego, tj. 1,5 miesiąca na przełomie roku 1981/1982, 1982/1983 i 1983/1984, a zatem łącznie przez co najmniej 4,5 miesiąca (4 miesiące i 15 dni) wnioskodawca pracował wyłącznie jako kierowca ciągnika, wożąc różne towary, a zatem wykonywał pracę w warunkach szczególnych – pracę kierowcy ciągnika, tj. pracę wymienioną w wykazie A Dziale VIII „Prace w transporcie i łączności” pkt. 3 prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gaśnicowych załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Z powyższego wynika, że wnioskodawca łącznie przez 15 lat i 22 dni pracował w warunkach szczególnych.

Mając na uwadze powyższe, wnioskodawca udowodnił, że przez okres ponad 15 lat pracował w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki. Oznacza to, że podlega uwzględnieniu okres ubezpieczenia społecznego rolnika, który wywiązał się z obowiązku składkowego przewidzianego w przepisach obowiązujących w okresie, w którym przypada to ubezpieczenie. Zawarte w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej odesłanie do odrębnych przepisów należy rozumieć jako warunek wywiązywania się z obowiązku nałożonego przez te przepisy na rolnika podlegającego ubezpieczeniu. Nie można uznać, że nie wywiązywała się z tego obowiązku osoba, która na mocy szczególnego przepisu była zwolniona z obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych. Wobec tego, za okres składkowy, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej należy uznać okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 roku o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, w którym rolnik z mocy art. 40 tej ustawy był zwolniony z obowiązku opłacania składek. Nie ma przy tym znaczenia, że okres podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników pokrywa się (częściowo) z okresem zatrudnienia z okresem zatrudnienia na podstawie umowy o pracę. W okresie obowiązywania ustawy z dnia 27 października 1977 roku o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, ubezpieczenie z tytułu zatrudnienia nie powodowało wyłączenia z ubezpieczenia rolniczego.

Wobec powyższego do stażu pracy wnioskodawcy należy doliczyć okres od dnia 1 stycznia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, a zatem w wymiarze 3 lat. Mając na uwadze fakt, że organ rentowy przyjął, że staż pracy wnioskodawcy wynosi 24 lata 6 miesięcy i 27 dni, to po doliczeniu 4 lat, faktyczny staż pracy wnioskodawcy na dzień 1 stycznia 1999 roku wynosił 27 lat 6 miesięcy i 27 dni.

Spełnienie przez Z. P. pozostałych przesłanek do przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie było kwestionowane. Wnioskodawca w dniu (...) ukończył 60 lat życia i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Z uwagi na treść cytowanych powyżej przepisów, prawo do emerytury przysługuje wnioskodawcy od dnia (...), tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym został złożony wniosek o przyznanie prawa do emerytury.

Z tych względów Sąd Okręgowy na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art.477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

Od tego wyroku apelację złożył Zakład Ubezpieczeń Społecznych w L. zaskarżając wyrok w całości.

Wyrokowi zarzucał:

- naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie art. 184 ust. 1 i art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, w zw. § 2 ust. 1 i 4 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze,
- naruszenie prawa procesowego poprzez przekroczenie wyrażonej w art. 233§ 1 zasady swobodnej oceny dowodów,
- sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez uznanie, że wnioskodawca spełnił wszystkie warunki wymagane do przyznania emerytury w tym udokumentował ponad 15-letni staż pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

Wskazując na powyższe zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia odwołania.

W apelacji skarżący kwestionuje jedynie, że sąd nieprawidłowo doliczył okres od 1.01.1979r. do 31.12.1982r. w wymiarze 3 lat, tj. okres podlegania przez wnioskodawcę ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz, że obliczając okres pracy w szczególnych warunkach sąd nieprawidłowo uwzględnił zwolnienia lekarskie niezgodnie z art. 32 ustawy emerytalnej (który okresy takie nakazuje wyłączać). Po odjęciu zwolnień lekarskich Z. P. nie udowodnił wymaganego 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja podlega oddaleniu.

Na etapie postępowania apelacyjnego organ rentowy kwestionuje jedynie, zaliczenie do ogólnego staży ubezpieczeniowego okresu od dnia 1 stycznia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, kiedy wnioskodawca podlegając ubezpieczeniu społecznemu rolników był zwolniony z opłacania składek na (...) jako młody rolnik, oraz możliwość zaliczenia do stażu pracy w warunkach szczególnych okresów przebywania na zwolnieniach lekarskich.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury uwzględnia się okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki. Jak prawidłowo zaznaczył sąd I instancji, podlega uwzględnieniu okres ubezpieczenia społecznego rolnika, który wywiązał się z obowiązku składkowego przewidzianego w przepisach obowiązujących w okresie, w którym przypada to ubezpieczenie. Nie można uznać, że nie wywiązywała się z tego obowiązku osoba, która na mocy szczególnego przepisu była zwolniona z obowiązku opłacania składek ubezpieczeniowych. Za okres składkowy, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalnej należy uznać okres podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników na podstawie ustawy z dnia 27 października 1977 roku o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin, w którym rolnik z mocy art. 40 tej ustawy był zwolniony z obowiązku opłacania składek. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 stycznia 2003 roku (II UK51/02 Legalis nr. 57130), a Sąd Apelacyjny je podziela.

Zaznaczyć natomiast należy, że błędnie Sąd I instancji przyjął, że cały okres opłacania składek 1 stycznia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, w wymiarze 3 lat podlega zaliczeniu do stażu ubezpieczeniowego.

Mieć należy na względzie, że wnioskodawca od dnia 5 grudnia 1979 do 24 maja 1980 roku pozostawał w zatrudnieniu w (...) w L., a następnie od 11 maja 1981 roku w Spółdzielni (...)w S.. Okresy te zostały już zaliczone przez organ rentowy do stażu ubezpieczeniowego. Jest oczywiste, że dla potrzeb ustalenia stażu nie ma możliwości podwójnego liczenia okresów ubezpieczenia, innymi słowy zbiegające się w czasie okresy podlegania ubezpieczeniom społecznym

nie podlegają sumowaniu przy obliczaniu okresów ubezpieczenia wymaganych do ustalenia prawa do świadczeń emerytalnych lub rentowych. Powyższe zastrzeżenie nie ma wpływu na treść rozstrzygnięcia. Zaliczeniu podlegają bowiem okresy gdy wnioskodawca nie pracował poza rolnictwem, w tym min. od dnia 1 stycznia 1979 roku do 5 grudnia 1979 roku. Okres ten wraz z przyjętym przez organ rentowy stażem pracy wnioskodawcy - 24 lata 6 miesięcy i 27 dni, powoduje osiągnięcie wymaganego 25-letniego stażu ubezpieczeniowego.

Z powyższym zastrzeżeniem, w pozostałym zakresie Sąd Apelacyjny ustalenia sądu I instancji i wyprowadzone na ich podstawie wnioski w pełni podziela i przyjmuje za własne. Sprawia to, że nie zachodzi potrzeba powtarzania szczegółowych ustaleń faktycznych oraz dokonanej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku interpretacji przepisów prawa mających zastosowanie w niniejszej sprawie.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa procesowego, zauważyć należy, że organ rentowy nie przedstawił zastrzeżeń co do ustaleń faktycznych, a apelacja koncentruje się wyłącznie na nieprawidłowej w ocenie skarżącego interpretacji art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odnosząc się do tej kwestii - Sąd Apelacyjny stoi na stanowisku, że wykazanie w dniu 1 stycznia 1999 r. określonego w art. 184 ustawy okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach wyłącza ponowne ustalenie tego okresu po osiągnięciu wieku emerytalnego, według zasad wynikających z art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS obowiązujących po 1 lipca 2004 r. Przepis art. 32 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie ma zastosowania do stanów powstałych przed jego wejściem w życie.

Z dniem 1 lipca 2004 r. do art. 32 ustawy o emeryturach i rentach został dodany ust. 1a pkt 1, zgodnie z którym przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Przepis ten wprowadził istotną zmianę w dotychczasowym stanie prawnym, określając szczegółowo okresy, które nie są do niego wliczane (na przykład okresy niezdolności do pracy spowodowane chorobą). Takiego rozróżnienia nie można było w żaden sposób wywieść w drodze wykładni dotychczasowych przepisów. W związku z tym do czasu wejścia w życie przepisu art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach, do okresu pracy w szczególnym charakterze, wlicza się okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub macierzyństwa.

W wyrokach z dnia 5 maja 2005 r., (OSNP 2005 Nr 22, poz. 360), z dnia 5 maja 2005 r., (OSNP 2005 Nr 22, poz. 361) i z dnia 7 lutego 2006 r., (LexPolonica nr 402889), Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach zmienia definicję pracy w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze. Wprowadza on istotną zmianę w obowiązującym stanie prawnym, określając szczegółowo okresy niewykonywania pracy, które nie są wliczane do okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, którego to rozróżnienia nie zawierały przepisy dotychczasowe. Z tego względu określona w art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach normatywna zmiana nie może wpływać na interpretację wcześniejszego pojmowania okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w odniesieniu do stanów powstałych przed tą zmianą.

W tym stanie rzeczy wnioskodawca spełnił wszystkie warunki, wyrażone w przywołanych przez Sąd I instancji przepisach, by być uprawnionym do pobierania emerytury w wieku obniżonym.

W tym stanie rzeczy nie doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, o jakich mowa w apelacji.

Sąd Apelacyjny, na mocy art. 385 KPC orzekł, jak w wyroku.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 98 KPC i § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j.Dz. U. 2018.265).